Oponentský posudek teoretické diplomové práce Tomáše Elšíka
Expozice dokumentárního filmu/ Determinace hrubým materiálem

No konečně! Musím vykřiknout radostí, neboť práce Tomáše Elšíka je opusem zcela jedinečným, na který jsem dlouho čekal. Je prací v pravém slova smyslu teoretickou, neboť se v pojmech pokouší podržet náhled, kterého se autorovi tvarováním nádoby na hrnčířském kruhu dostalo. A to doslova, neboť rotující hard-disky nejsou ničím jiným než extenzí kruhu hrnčířova.
Mohu jen litovat, že jsem zbaběle uprchl od vedení Tomášovy diplomové práce po té, co jsem viděl první verzi (na hony vzdálenou té předložené), nevěda jak ukázat směr, kterým je třeba se vydat. Pod vedením Adama Brothánka práce došla zásadního přerodu a Tomáš Elšík tak před nás staví jedinečný krystal, ve které tzv. teorie i tzv. praxe sdílejí jednu krystalickou mřížku. Domnívám se, že jde o počin natolik zásadní a natolik podnětný, že by komentované čtení Tomášovy diplomové práce (včetně konkrétních ukázek z jeho filmu CBS) mělo být povinnou součástí výuky v magisterském stupni studia střihové skladby. Práce totiž odhaluje i naše pedagogické dluhy, které souvisejí s výukou teorie v magisterském stupni studia. Již dávno měli být studenti seznamováni se základy fraktální geometrie, ve vztahu k soběpodobnostní (self-similarity) struktuře filmového díla jakožto celku. Vzhledem k tomu, že naším pedagogickým selháním bylo toto Tomášovi a dalším studentům odepřeno, mají některé formulace poněkud rozmlžené kontury a rovněž některé závěry mohly být více radikalizované. (např. Není tříaktová struktura jen speciálním případem Kubelkovy teorie metrického filmu? Do jakého hávu by se mohly odít některé myšlenky, kdyby Tomáš opustil tradiční „časo-prostorové souřadnice" a pracoval s pojmem fázového prostoru? A co teprve, kdyby nás autor od jednoduché páky dovedl až k Archimédovu předsmrtnému výroku Noli turbare circulos meos nebo kdyby si za své východisko namísto Syda Fielda zvolil Sida Viciouse?)

Zásadní metodologickou námitku lze vznést snad jedině ke kapitole sedmé - Frakční destilace hrubého materiálu. Z jakého důvodu autor lpí na stupnici Celsiově? Neměl (a já myslím, že zcela jistě měl) zavést °E - tedy stupně Elšíka? Uvádění ve stupních Celsiových totiž příliš navozuje představy fázových přechodů, tedy změn skupenství, které máme svázány s vodou (totiž tání ledu a vypařování). Takové provázaní je jistě možné, ale zde je jen svůdně lákavou pastí a není souladné s dalšími stupni frakční destilace, které se liší vždy o 111 °E, což je v textu zmiňovaná „vydřená „svatá trojice", která prostupuje skrze celý film a vzájemně se ovlivňuje (intervaly)" (s. 30). Právě v této kapitole se tak autor sám dopouští oné metodologické chyby, totiž že zpětně nekoriguje či nevytváří „expozici" až po dokončení celé kapitoly. Nejenže by pak bylo zřejmé, že odstavec 7.2. nemůže v žádném případě nést číselné označení 100 °C (nýbrž 111 °E), ale dovedlo by jej to i k revizi nadpisu odstavce 7. 1. , kde o nulové hodnotě stupňů, a to lhostejno v jaké stupnici, nemůže být ani řeč. Vždyť z uvedeného textu je nám zcela jasné: ein Topf – ein Elschik.

Navrhuji předloženou práci k obhajobě a bez rozpaků navrhuji hodnocení A.

V Praze, v den podzimní rovnodennosti L. P. 2018 Martin Čihák